

ThinkBarents-hanketoiminnan arviointilomakkeen tulokset (14.5.2012)

1. Arviointilomakkeen tarkoitus ja vastausryhmä

ThinkBarents-hankkeen toiminnassa arviointikohteena ovat olleet seuraavat kysymysmuodossa muotoillut asiat, jotka on määritelty jo hankkeen alkuvaiheessa:

- a) onko hankkeessa tehty strategioiden kannalta oikeita asioita;
- b) onko hanke toteutunut suunnitellulla tavalla;
- c) onko tavoitellut tulokset saavutettu;

Arviointi kahden ensimmäisen kriteerin kohdalla on toteutunut koko projektitoiminnan aikana ohjausryhmän kokouksissa, joissa on käyty avointa ja kriittistä keskustelua suoritetuista suunnitelluista toimenpiteistä (ks. ohjausryhmätoimintaan liittyvä raportointi). Viimeisen arviointikriteerin kohdalla on kerätty välitöntä palautetta ZEF-arviointikyselyllä sisäiseltä ryhmältä eli hankkeen sidosryhmiltä, Lapin korkeakoulukonsernin (LKKK) asiantuntijoilta/henkilöstöltä, ohjausryhmän jäseniltä (yhteensä 83 henkilöä) sekä ulkoiselta ryhmältä eli muilta hankkeen tapahtumiin osallistuneilta ulkopuolisilta henkilöiltä (yhteensä 176 henkilöä). Hanketoiminnan kautta saatuja tuloksia on myös päätetty analysoida systemaattisesti eli toimenpiteiden läpikäynti ”kohta kohdalta” sisäiselle ryhmälle tarkoitetussa arviointityöpajassa ulkopuolisen henkilön avulla. Kaavaillun työpajan jälkikädessä epäsuotuisaksi osoittautunut ajankohta (24.4.2012) ja sisäisen ryhmän heikko kiinnostus kyseistä tapahtumaa kohtaan ovat johtaneet tämän peruuntumiseen. Huhtikuussa 2012 lähetetyllä sähköisellä ZEF-arviointikyselyllä on sen sijaan onnistuttu keräämään palautetta 27 henkilöltä (15 sisäryhmäläistä ja 12 ulkoryhmäläistä; vastausprosentti 18 % ja 7 % tai molemmat ryhmät yht. 10 %). Kyselyn kautta on tarjottu mahdollisuus molemmille ryhmille arvioida hankkeen tapahtumia, julkaisuja ja sosiaalisen median käyttöä sekä kertoa miten he ovat osallistuneet projektitoimintaan.

2. Osallistuminen hankkeen järjestämään toimintaan

ThinkBarents-hankkeessa on järjestetty toimintaa (ks. www.barentsinfo.org/thinkbarents), joka on palvellut ja edistänyt jokaista hankkeen neljää tulostavoitetta eli palvelumallin kehittämistä

ThinkBarents-hanketoiminnan

arviointilomakkeen tulokset (14.5.2012)

(Tulos I)¹, informaatiotoiminnan kehittämistä (Tulos II)² ja osaajapoolin suunnittelua (Tulos III)³. Vastaajat ovat olleet mukana erityisesti Barentsin informaatiotoimintaa (Tulos II) koskevissa tilaisuuksissa (ks. taulukko 1):

Taulukko 1. Vastaajien osallistuminen hanketoimintaan

Rastita ne tapahtumat/toiminta, joihin olet osallistunut (N=27):

1. <i>Tulos II</i> : Barents Café -keskustelutilaisuus	72.4 %	(21 vastausta)
2. <i>Tulos III</i> : Barentsin luentosarja	31.0 %	(9 vastausta)
Ja <i>Tulos IV</i> : ohjausryhmän kokoukset	31.0 %	(9 vastausta)
4. <i>Tulos II</i> : Barentsin julkaisutoiminta (mm. asiantuntijajulkaisu)	27.6 %	(8 vastausta)
5. <i>Tulos II</i> : Barentsin vaalipaneelikeskustelu (29.3.2011)	24.1 %	(7 vastausta)
6. <i>Tulos III</i> : asiantuntijapäivä (9.2.2011 ja 16.2.2012)	20.7 %	(6 vastausta)
7. <i>Tulos III</i> : Barentsin asiantuntijamatka (huhtikuu 2011)	17.2 %	(5 vastausta)
8. <i>Tulos I</i> : työelämäfoorumi (7.10.2011 ja 7.12.2012)	13.8 %	(4 vastausta)
9. <i>Tulos III</i> : Barentsin kalottiakatemia (toukokuu 2011)	6.9 %	(2 vastausta)

Vastaajaryhmästä löytyy vain neljä henkilöä, jotka ovat osallistuneet T&K-toimintaan eli yritysmaailman ja korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön (Tulos I) tähtääviin työelämäfoorumeihin. Ylivoimaisesti suosituin osallistumismuoto ovat olleet Barents Café -keskustelutilaisuudet. Vastaajien joukossa on myös neljä henkilöä, jotka eivät osallistuneet lainkaan hanketoimintaan. Syyksi tähän he mainitsivat tapahtumien ajankohtien olleen sopimaton heidän aikatauluunsa nähden. Yhdessä tapauksessa poissaolon syy oli puutteellinen tieto tapahtumista. Peräti 71.4 % vastaajista kertoo käyneensä tutustumassa hankkeen web-sivustoon ja vain kaksi henkilöä ei tiennyt hankkeella olevan omat sivut. Kyselyssä pyydettiin myös palautetta hankkeen noin joka toinen kuukausi julkaisemista sähköisistä tiedotuslehdistä eli hanketoimintaan keskittyvästä uutiskirjeestä sekä Barentsin alueen tapahtumiin paneutuvasta aluekatsauksesta. Yleisesti molemmat julkaisumuodot saivat positiivista palautetta sekä niiden sisällöstä että määrästään ja yli puolet vastaajista piti niitä informoivina, sopivan mittaisina ja asiallisina. Kriittiset sävyt kohdistuivat lähinnä uutiskirjeen sisällön

¹ Palvelumallin kehittäminen tehtiin yhdessä Barentskeskus Oy:n toiminnan käynnistämisen kanssa. Kyse on ollut koulutuksen ja T&K-toiminnan käytännön integroinnista.

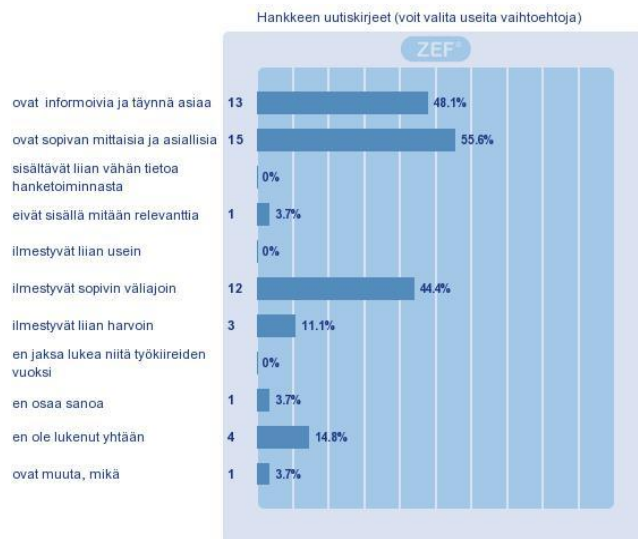
² Thinktank-toiminnan perustana on ollut systemaattinen tiedon hankinta, prosessointi, paketointi ja lopuksi tiedon ulossaattaminen oikeassa muodossa, oikeille sidosryhmille ja oikeaan aikaan.

³ LKKK:n Barentsin alueen tutkimuksen osaajakärkeä on pyydetty ohjaamaan perustason tutkimusta (huomioiden eri tasot ja näkökulmat) ottaen mukaansa muun tutkimus-, opetus- ja kehittämishenkilökunnan sekä väitöskirjojen, gradujen ja päättötöiden tekijät osaltaan tuottamaan informaatiota ThinkBarentsiin.

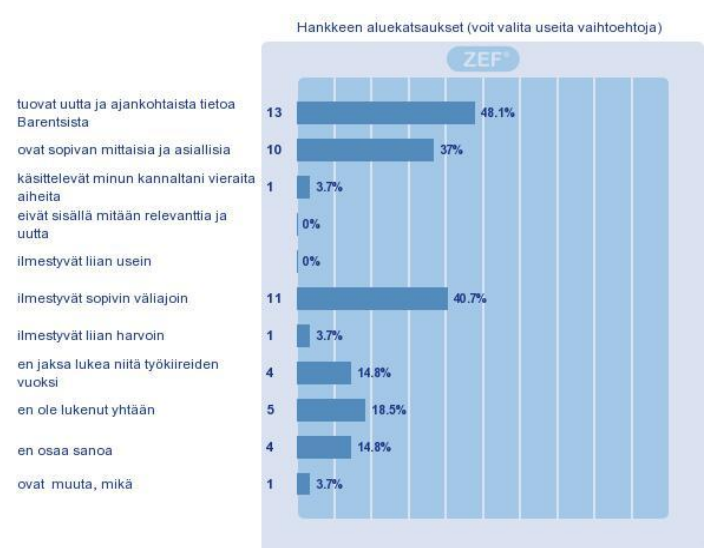
ThinkBarents-hanketoiminnan arviointilomakkeen tulokset (14.5.2012)

relevanttiuteen ja aluekatsauksen pituuteen, sillä esimerkiksi neljä vastaajaa ei jaksanut lainkaan lukea aluekatsauksia työkiireidensä vuoksi (ks. kuvat 1 ja 2):

Kuva 1. Palaute uutiskirjeestä

Kuva 2. Palaute aluekatsauksesta

3. Hanketoiminnan arviointi

Kyselyssä tiedusteltiin arviointiryhmän mielteitä hankkeen onnistumisesta tulostavoitteiden saavuttamisessa. Hankkeen aikana on pyritty tuottamaan ThinkBarents-palvelumallin kehittämisstrategia, tekemään käytännön kehittämistyötä, luomaan pohja ThinkBarents-informaatiotoiminnalle yhdistäen se korkeakoulujen laatu järjestelmiin, aloittamaan ThinkBarents-osaajapoolin muodostaminen sekä luomaan perusta osaamisen jatkuvalle kehittämiselle. Tätä varten kyselyssä esitettiin seitsemän väitettä, joissa asteikon ääripäinä olivat vastausvaihtoehdot täysin samaa mieltä ja täysin eri mieltä:

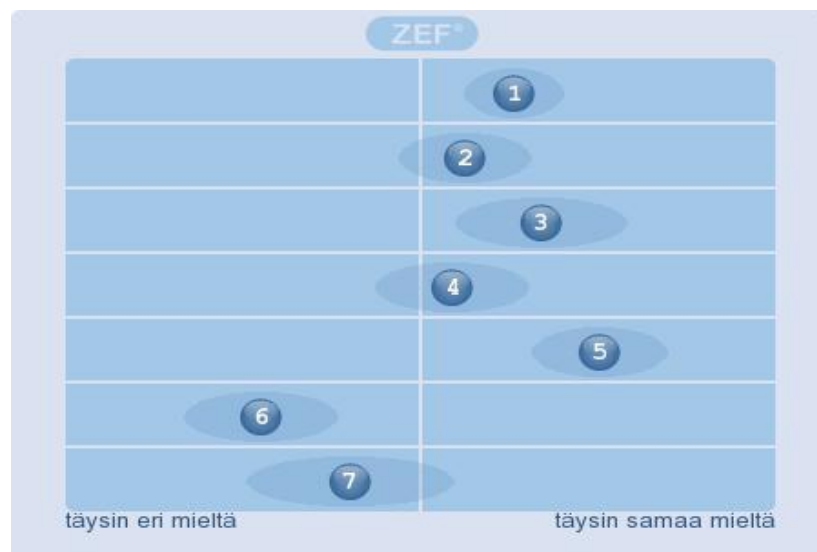
1. Hanke lisäsi merkittävästi kiinnostustani Barentsin ja Arktisen alueen asioita kohtaan
2. Hanke on onnistunut kasvattamaan Lapin yritysmaailman ja korkeakoulujen välistä vuoropuhelua sekä edistämään T&K-toimintaa Barentsin teemoihin liittyvissä asioissa (Tulos I)
3. Hanke on onnistunut tuottamaan uutta tietoa ja keskustelua Barentsin alueesta (Tulos II)

ThinkBarents-hanketoiminnan

arviointilomakkeen tulokset (14.5.2012)

4. Hanke on onnistunut luomaan Lapin korkeakoulukonsernin sisällä Barentsin asiantuntijapoolin ja edistämään Barentsin alueeseen liittyvää opetusta (Tulos III)
5. Hanke perustuu konkreettiseen ja ajankohtaiseen tarpeeseen (Barentsin osaamisen ja siitä tiedottamisen kasvattaminen)
6. Hanke perustuu pitkälti "arvaukselle" joten se ei pysty tuomaan lisäarvoa konsernin henkilökunnalle
7. Barentsin asioilla on hyvin marginaalinen ja suppea rooli LKKK:n tiedekuntien ja koulutusalojen toiminnassa

Kuva 3. Vastaajien asennoituminen esitettyihin väitteisiin

Viisi ensimmäistä väitettä sisälsi myönteisen arvion hanketoiminnasta, kun taas kahdessa viimeisessä kyseenalaistettiin hanketoiminnan tarpeellisuutta ja järkevyyttä sekä Barentsin alueen merkitystä LKKK:n toiminnan kannalta. Vastaajille annettiin myös mahdollisuus lisätä omia kommenttejaan kustakin väitteestä. Myönteisimmän arvion eli "melko samaa mieltä" sai väite 5 (ks. kuva 3), jossa sanottiin hankkeen ajaneen konkreettisia ja tarpeellisia asioita. Perustelut tälle arviolle olivat esimerkiksi, että ilman hanketta monet Barents-teemat olisivat jääneet heikommalle huomiolle korkeakoulukonsernissa ja Lapissa yleensä. Tarve Barentsin osaamiselle ja siitä tiedottamiselle on vastaajien mielestä olemassa juuri siksi, että toiminta-alueena ja käsitteenä alue on ihmisille edelleen vieras. Tämän vuoksi tiedottamista olisi

arviointilomakkeen tulokset (14.5.2012)

varmasti syytä jatkaa ja yrittää tuoda aluetta mahdollisimman paljon käytännön tasolle. Hanke ei näytä onnistuneen kasvattamaan merkittävällä tavalla vastaajien kiinnostusta Barentsin ja arktisen alueen asioita kohtaan (ks. väite 1), sillä arviointiryhmässä hankkeen käsittelemiä aiheita seurattiin jo ennen hanketoimintaa tiiviisti ja mielenkiinnolla.

Väitteillä 2, 3 ja 4 kysyttiin suoraan vastaajilta heidän arvioitaan hanketavoitteiden saavuttamisesta. Vastaukset kertovat, että arviointiryhmän mielestä parhaat tulokset on saatu aikaan informaatio- ja kehittämisessä eli keskustelutilaisuuksien järjestämisessä ja ajankohtaisen tiedon keräämisessä Barentsin alueesta (*Tulos II*). Barents Café -tilaisuudet loivat uuden ulottuvuuden keskustelulle ja ennen kaikkea tarjosivat mahdollisuuden pohjoisen ajankohtaisten aiheiden syvällisempään käsittelyyn. Hankkeen tuottamia julkaisuja pidettiin varsin onnistuneina ja sisällöltään laadukkaina. Huonoimminkin hanke onnistui Barentsin asiantuntijapoolin luomisessa ja vahvistamisessa (*Tulos III*; ks. väite 4). Tätä työtä ei joidenkin vastaajien mukaan ole tehty riittävästi ja hanke on onnistunut vain kartoittamaan Barentsin asiantuntijuuden LKKK:n sisällä. Arviointiryhmästä löytyy myös niitä, jotka suhtautuvat skeptisesti Barentsin teeman tuomaan lisäarvoon konsernin opetukseen ja tutkimukseen korostaen, että sinänsä kaikki, mitä täällä tutkitaan ja opetetaan, liittyy jo tavalla tai toisella Barentsin alueeseen. Hiukan paremmin hankkeessa onnistuttiin virittelemään vuoropuhelua korkeakoulukonsernin ja yritysmaailman välillä (*Tulos II*; ks. väite 2). Siitä huolimatta, että yritysten roolia ThinkBarents-hankkeessa oli joidenkin vastaajien mielestä vaikea hahmottaa, vastauksissa ilmeni kuitenkin yrittäjänäkökulman olleen tarpeeksi esillä hankkeen järjestämässä toiminnassa ja työelämäfoorumien tuoneen uusia näkökulmia T&K-toiminnan kehittämisen kannalta.

Kaksi viimeistä väitettä olivat hanketoimintaa kohtaan kriittisiä. Ensiksi kysyttiin, onko hanketoiminnan tarve ns. tuulesta temmattu ja kehitetty ilman, että sille olisi ollut todellista kysyntää sen kohderyhmässä eli LKKK:n asiantuntijoiden keskuudessa (ks. väite 6). Perustuuko hanke arvaukseen siitä, että konsernin henkilöt haluavat kehittää opetusta ja T&K-toimintaa nimenomaan Barentsin ajankohtaisten asioiden ympärillä? Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa, että hankkeen valmisteluvaiheessa mielipidettä hankkeen tarpeellisuudesta kysyttiin ainoastaan neljältä konsernin henkilöltä⁴. Vastaajat eivät täysin tyrmänneet tätä

⁴ Hankkeen valmisteluvaiheessa FinnBarentsin Venäjä huippuyksikkö -hankkeen puitteissa koottiin yhteen alueen toimijoiden toiveita ja tarpeita Barentsin yhteistyön kehittämisessä (yhteensä 19 etupäässä puhelimella suoritettua haastattelua, joissa 4 konsernin henkilöä eli varsinaista ThinkBarents-hankkeen kohderyhmäläistä). Eri toimijoiden kyselyhaastattelun tuloksena saatiin kuva siitä, millaisiin asioihin on

ThinkBarents-hanketoiminnan

arviointilomakkeen tulokset (14.5.2012)

ajatusta ja olivat keskimäärin vain jokseenkin eri mieltä (ks. kuva 3). Kehittäminen perustuu joidenkin mielestä lähes aina arvaukselle ja on kohderyhmästä kiinni, kuinka hyvin tai huonosti hanketoiminta tulee lopulta hyödynnetyksi. Vielä vähemmän vastustusta herätti viimeinen väite (ks. kuva 3), jossa kyseenalaistettiin Barentsin teemojen merkitystä LKKK:n konsernin toiminnan kannalta. Useissa kommentteissa myönnettiin Barentsin valitettavan suppea rooli korkeakoulun opetuksessa ja tutkimuksessa. Siitä huolimatta, että konsernin linjauksissa halutaan nousta pohjoisen ja arktisen alueen kärkiosaajaksi, Barents ei näytä muodostavan merkittävää toiminnallista aluetta konsernin toimijoille, vaikka se onkin nimenomaan osa tätä pohjoista ja arktista aluetta. Juuri tämä oli monen mielestä perustelu hankkeen tarpeellisuudelle eli ThinkBarents-tyyppistä hanketta tarvittiin Barentsin profiilin kohottamiseksi LKKK:n eri toiminnoissa.

Lopuksi arviointiryhmältä kysyttiin, miten Barentsin tietämystä tulisi lisätä jatkossa LKKK:ssa. Ehdotukset koskivat Barentsin yhteistyön tiivistämistä korkeakoulujen välillä, samankaltaisen projektitoiminnan jatkamista konsernin tasolla, nykyisen hankkeen aikana tuotettujen menetelmien vakiinnuttamista, Barentsin merkityksen ja tietoisuuden leviämistä ruohonjuuritasolle, Barentsin toiminnan järjestämistä kohdennetummin, Barentsin opetuksen käynnistämistä avoimessa yliopistossa etenkin kesäisin, enemmän Venäjän Barentsin poliittisen järjestelmän tutkimusta ja thinktank-keskustelujen lisäämistä.

Kuva 4. Arviointiryhmän yleisarvio ThinkBarents-toiminnasta

tulevaisuudessa keskityttävä korkeakoulujen toiminnan ja aluevaikuttavuuden kehittämisessä. Kyselyssä ei kuitenkaan suoraan kysytty mielipidettä hankkeen tarpeesta esim. sähköpostikyselyllä sen kaavailulta ensisijaiselta kohderyhmältä.

ThinkBarents-hanketoiminnan arviointilomakkeen tulokset (14.5.2012)

4. Yhteenveto

Arviointiryhmä on, kuten tässä analyysissä ilmenee, osallistunut ennen kaikkea informaatiotoiminnan kehittämiseen (*Tulos II*) tähtäävään toimintaan ja tästä johtuneen kakkostavoitteen myönteisempi arviointi muihin tavoitteisiin verrattuna (ks. kuva 3 ja väite 3). ThinkBarents-hankkeen yleisarvio on kokonaisuudessa positiivinen ja hanke näyttäisi vastaajien mielestä onnistuneen melko hyvin (ks. kuva 4). Hanketoimintaa läheltä seuranneet ovat siis suhteellisen tyytyväisiä siihen, miten Barentsin ajankohtaisia keskusteluja ja aiheita sekä tutkimusta on ollut mahdollista edistää tällä ESR-hankkeella. Pyyntönä vastaajat esittivät, että ThinkBarents-hankkeen toimintamalleja ja tuloksia tulisi levittää vielä vahvemmin ja tehokkaammin konsernin henkilöstön keskuudessa. Tätä varten hankkeen loppuvaiheessa on tarkoitus perustaa www.barentsinfo.org-sivustolle tietopankki hanketoiminnan aikana saaduista näkemyksistä, ideoista ja prosesseista. Tavoitteena on, että tulokset olisivat jatkossakin vaivattomasti kaikkien hyödynnettävissä.

